

оцінювання дає змогу поєднати в єдиному показнику різні за назвою, одиницями виміру, вагомістю та іншими характеристиками чинники. Це спрощує процедуру оцінювання інвестиційної привабливості конкретного підприємства.

2. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства за допомогою використання коригуючих коефіцієнтів з урахуванням привабливості на мезоекономічному рівні.

3. Визначення конкурентної позиції підприємства за допомогою маркетингових методів, зокрема SWOT-аналізу.

4. Оцінювання інвестиційної привабливості з використанням маркетингових показників.

5. Побудова матриці комплексного оцінювання інвестиційної привабливості та визначення позицій підприємств стосовно рівня їх інвестиційної привабливості.

Таким чином, запропоновано комплексно підходити до оцінювання інвестиційної привабливості й поряд з фінансово-економічним обґрунтуванням доцільності вкладення інвестицій та привабливості об'єкта інвестування використовувати маркетингові складові для пошуку нерозкритого потенціалу й ефективного залучення інвестиційних ресурсів.

Вітчизняна практика переконує, що методи оцінювання інвестиційної привабливості підприємств не враховують у повному обсязі особливостей різних рівнів економіки, мало узгоджені між собою, мають різну методологічну базу, не використовують маркетинговий аспект діяльності підприємства, що ускладнює їх практичне застосування. Для усунення виявлених протиріч необхідно комплексно підходити до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств і поряд з фінансово-економічними методами оцінювання об'єкта інвестування використовувати маркетингові підходи, до яких можна віднести метод експертних оцінок, портфельний та SWOT аналізи.

Машталяр О. О., ст. гр. ФСГзмл-11
Лубкей Н. П., к.е.н., доцент

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Метою функціонування кожного комерційного підприємства є досягнення максимальних результатів від обсягів економічних ресурсів та коштів, інвестованих у дане підприємство. Проблема ефективного функціонування підприємств є надзвичайно актуальною в усі часи, тому питання оцінки результатів господарської діяльності підприємства широко

досліджуються вітчизняними та зарубіжними науковцями. Серед вітчизняних учених, зокрема, дану проблематику висвітлюють у своїх наукових працях: І. Бланк, А. Гречко, І. Ковальчук, Т. Косянчук, С. Кучма, О. Фещенко.

Результатом господарської діяльності загалом є певні блага, що задовольняють відповідні потреби. Економічний результат діяльності підприємства виступає вимірником ефективності управління підприємством, його матеріально-технічними, фінансовими, трудовими ресурсами тощо.

Результати господарської діяльності кожного підприємства залежать від багатьох факторів і обумовлюються галузевими особливостями та специфікою організації функціонування й управління підприємством. Результати діяльності підприємства характеризують наслідки такої діяльності в науково-технічній, операційній, фінансовій, інвестиційній, екологічній, соціальній та інших сферах.

Науково-технічними результатами діяльності підприємства можуть бути доходи від реалізації розроблених на підприємстві об'єктів інтелектуальної власності. Операційні результати діяльності підприємства, зазвичай, визначають із урахуванням обсягів та якості виготовленої продукції. Можлива ситуація, за якої результатом діяльності підприємства є брак (неякісна продукція). Результатами фінансової діяльності підприємства можуть бути: отримані дивіденди та проценти, отримана плата за надані в оренду основні засоби, доходи від пайової участі у діяльності інших суб'єктів господарювання тощо [1, с. 114].

Існують різноманітні підходи та розроблено ряд методик оцінки результатів господарської діяльності підприємства. Загалом же інтегровану вартісну оцінку результатів господарської діяльності підприємства можливо визначити за допомогою таких показників, як обсяг виготовленої та реалізованої продукції, сукупний дохід підприємства, вартість майнового комплексу підприємства та кінцевий фінансовий результат – прибуток до оподаткування. Екологічні, соціальні та інші неекономічні результати діяльності можуть враховуватися у розрахунках ефективності, якщо вони мають вартісне вираження. Варто зазначити, що соціальні та екологічні результати діяльності суб'єкта господарювання можуть бути негативними. Наприклад, таким негативним екологічним наслідком (результатом) функціонування підприємства може бути забруднення навколишнього природного середовища, а негативним соціальним результатом може бути скорочення кількості робітників на підприємстві внаслідок автоматизації виробництва.

Економічні результати діяльності підприємства залежать від ділової репутації та рівня ділової активності суб'єкта господарювання, від конкурентоспроможності та попиту на його продукцію. Економічні результати функціонування промислового підприємства відображають ефективність

використання його економічного потенціалу в цілому, який об'єднує технічний, виробничий, фінансовий і кадровий потенціал [2, с. 321].

Оцінюючи економічну ефективність функціонування підприємства, враховують ефективність для власників підприємства. На сучасному етапі оцінюють такі види економічної ефективності: ефективність діяльності суб'єкта господарювання в цілому і ефективність участі в капіталі підприємства (ефективність власного капіталу власника підприємства або ефективність інвестицій у статутний капітал підприємства його учасників). Такі розрахунки здійснюють для підтвердження для кожного із учасників доцільності його участі у капіталі підприємства, і вони належать до класу розрахунків доцільності інвестування. Дослідження проблеми ефективності за різними напрямками та її оцінка для різних цілей й користувачів інформації обумовлюють багатоваріантність підходів до визначення результатів господарської діяльності підприємства та ефективності його діяльності.

Основним джерелом інформації для аналізу ефективності функціонування підприємства та результативності його діяльності є фінансова звітність підприємства [3]. Вимоги до основних форм фінансових звітів викладено у Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», а самі форми наведено у його додатках. Так, додаток 1 до НП (С) БО 1 містить такі форми: форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»; форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи)»; форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)» та Форма № 3-н «Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)»; форма № 4 «Звіт про власний капітал (Звіт про зміни у власному капіталі)». Для підприємств, що укладають консолідовану фінансову звітність, передбачено окремі форми звітності (додаток 2 до НП (С) БО 1). Їхня відмінність від основних форм – у назвах, які починаються зі слова «консолідований», та наявності декількох додаткових рядків [4, с. 230].

Успішна реалізація стратегії розвитку кожного підприємства передбачає провадження не тільки результативної, але й ефективної господарської діяльності. Для того, щоб бути успішним упродовж тривалого періоду часу, щоб втримати свої позиції на ринку та досягти своєї мети, діяльність підприємства має бути ефективною загалом та результативною за науково-технічним, операційним, фінансовим, інвестиційним, екологічним та соціальним напрямом.

Література

1. Косянчук Т. Ф. Теоретичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства за сучасних умов / Т. Ф. Косянчук, С. В. Кучма // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – Т. 3, № 3. – С. 113–116.
2. Бланк И. А. Управление активами и капиталом предприятия / И. А. Бланк. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2003. – 448 с.

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (із змінами та доповненнями).

4. Фещенко О. П. Розрахунок показників фінансового стану господарських товариств з урахуванням нових форм фінансової звітності / О. П. Фещенко // Бізнес Інформ. – 2015. – № 2. – С. 229–236.

Мишко І. С., ст. гр. ФСТзмл-11
Лещук В. П., д.е.н., професор

ФІНАНСОВА КРИЗА НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЇЇ ОЗНАКИ

У зв'язку із складними загальноекономічними умовами в нашій країні на сучасному етапі її розвитку вагома частина вітчизняних підприємств мають суттєві проблеми із платоспроможністю, що є наслідком виникнення кризових явищ, і не тільки погіршують їх фінансовий стан, але і несуть загрозу їх банкрутства. Саме це обумовлює великий інтерес в економічній літературі до питань, що стосуються сутності та причин виникнення кризових явищ на підприємстві, їх діагностики та фінансового оздоровлення.

Слід відмітити, що в економічній літературі сформульоване однозначне бачення сутності кризових явищ на підприємстві. Так, І. Бланк та Г. Ситник характеризують її як «одну із найбільш серйозних форм порушення його фінансової рівноваги, що відображає циклічно виникаючі протягом його життєвого циклу під впливом різноманітних факторів зміни між фінансовим станом його фінансового потенціалу й необхідним обсягом фінансових потреб, що несе найнебезпечніші потенційні загрози його функціонуванню [1, с. 34]. Аналогічно трактується фінансова криза і у підручнику «Фінанси підприємств», де під фінансовою кризою розуміють «фазу розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей впливу його керівництва на фінансові відносини» [2, с. 476]. Автори також підкреслюють, що на практиці з кризою ідентифікується загроза неплатоспроможності та банкрутства підприємства, діяльність його в неприбутковій зоні або нестача у підприємства потенціалу для успішного функціонування. Л. Логіненко характеризує кризові явища на підприємстві як загострення протиріч у соціальній та економічній сферах, що несе загрозу його функціонуванню [3, с. 5]. Разом з тим, приведені визначення не у повній мірі відображають сутність фінансової кризи на підприємстві. Фінансова криза виникає не сама, а є наслідком виникнення та перебігу негативних процесів у виробничо-господарській діяльності підприємства, а також проблем у виробництві та реалізації продукції. Її причиною можуть бути також інші фактори. Наприклад, помилки у врахуванні ринкової кон'юнктури,